

2. REGULATION (EU) No 650/2012 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 4 July 2012 on jurisdiction, applicable law, recognition and enforcement of decisions and acceptance and enforcement of authentic instruments in matters of succession and on the creation of a European Certificate of Succession [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.europarl.europa.eu/webnp/webdav/site/myjahiasite/shared/ICMs/2013>.

3. Principles of European Contract Law Parts I and II ed. Ole Lando and Hugh Beale, The Hague, London and New York: Kluwer, 2000. – 610 p.

4. Principles of International Commercial Contracts 2nd edition, Rome: Unidroit, 2004. – 385 p.

УДК 340.13+371.31(043.2)

Шапенко Л.О., асистент,
Тараненко А.О., студентка,
Навчально-науковий юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ЗАКОНОДАВЧІ НОВАЦІЇ У СФЕРІ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Прийняття 05 вересня 2017 року нового Закону України «Про освіту» стало підґрунтям для подальшого розвитку системи освіти України, адже в ньому закріплюється право громадян на освіту впродовж життя шляхом здобуття не лише традиційних видів формальної освіти, а і неформальної та інформальної [1].

Досить актуальним є розгляд питання про неформальну освіту, як нової освітньої інституції, яка на сьогодні все більше набуває популярності та стає одним із чинників інноваційних перетворень у суспільстві. Це зумовлено тим, що доволі часто у традиційній системі освіти людина, яка дотепер вважала, що отримала блискучу освіту і може не боятися за своє майбутнє, опиняється у ситуації, коли отримані нею знання застарівають, а сучасні професійні кваліфікації та вимоги працедавця вимагають поглиблення існуючих знань та набуття нових навичок. І як результат, людина звертається до нетрадиційних форм освіти, зокрема до неформального навчання, з метою набуття нових компетенцій, необхідних для соціально та економічно активного громадянина.

Дослідження проблеми неформальної освіти займає значний період у розвитку освітньої системи. Оскільки першу згадку про «неформальну освіту» датують 1968 роком, коли зміст даного поняття було викладено в книзі американського педагога й економіста Філіпа Кумбса під назвою «Світова освітня криза: системний підхід». В Європі перші формати неформальної освіти в їх сьогоденішньому розумінні з'явилися у Швеції. Проблеми із розумінням важливості та ефективності неформального

навчання призвели до декларування у 1996 році теми «освіта впродовж всього життя» на рівні Організації Безпеки і Співпраці в Європі (ОБСЄ) [2, с. 8]. Щодо України, то тут неформальна освіта тільки нещодавно почала набирати обертів. Ще 5-7 років тому у даній сфері працювали поодинокі ентузіасти – тоді замість розвиненої інфраструктури вітчизняної неформальної освіти було лише прагнення до реальних змін. Наразі в Україні неформальні проекти не просто заповнюють наявний вакуум, а й намагаються запустити певні процеси оновлення в освіті.

Зрозуміти зміст поняття неформальної освіти можна звернувшись до Рекомендацій Європейського Союзу щодо визнання неформального та інформального навчання, в яких неформальне навчання розуміється як навчання, що відбувається у рамках планованої діяльності (щодо цілей навчання, тривалості навчання), причому існує певна форма підтримки при навчанні (наприклад, відносини «студент-викладач») [3]. В Україні на сьогодні поняття неформальної освіти має законодавче закріплення та визначається як освіта, що здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій. При цьому слід наголосити, що результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти [1]. Неформальна освіта в Україні діє у формі неформальних структур, які створюються на базі формальних (тренінгові групи, підготовка і перепідготовка на підприємствах тощо) або утворюються поза формальною системою, як правило, на короткий термін. Також до цієї системи примикає відкрита освіта в різних її формах і дистанційне навчання. Неформальна освіта не має вікових, професійних чи інтелектуальних обмежень щодо учасників, нерідко не обмежується часовими рамками.

Для неформальної освіти не є обов'язковими наявність навчальних планів, погодження із різноманітними інстанціями та суворе їх дотримання. Така свобода дає можливість щоразу будувати програму заходу по-новому, орієнтуючись на потреби аудиторії, впроваджуючи інновації та експериментуючи. Незважаючи на це, неформальна освіта будується на трьох важливих, незмінних засадах, які мають поєднуватись в кожному освітньому заході [2, с. 12-13]: 1) вчитися в дії – принцип, який означає отримання різних вмінь під час практичної діяльності; 2) вчитися взаємодіяти – принцип, що передбачає навчання роботі в команді та спонукання до співпраці з оточуючими; 3) вчитися вчитися – принцип, спрямований на отримання навичок пошуку та обробки інформації, а також вмінь аналізувати власний досвід та отримувати з нього живі знання.

Характеризуючи сутність та зміст неформальної освіти, слід також

вказати основні її ознаки: є організованою та має підтримку, яка надається фахівцем або навчальною системою в тих чи інших галузях знань і практичних навичок; має конкретні цілі навчання або спрямованість на загальне підвищення розумово-пізнавальної і творчої діяльності; не має географічних меж, тобто може бути доступною в будь-якій точці світу; не обмежена часом, але, як правило, короткострокова; більш гнучка, ніж формальна, швидше реагує на потреби ринку; застосовує інноваційні методи навчання [4, 56-57]. Важливим є те, що неформальній освіті приділяється пильна увага зі сторони міжнародних організацій. Це зумовлено тим, що неформальній освіті притаманні ті риси, завдяки яким можна легше і швидше, а отже, ефективніше сформулювати високий інтелектуальний капітал, який відіграє одну з ключових ролей в економіці інноваційного типу.

Як висновок, варто зазначити, що неформальна освіта є перспективною та затребуваною, яка отримала офіційне визнання і підтримку з боку держави, що, в свою чергу, наближає зміст освіти і методи навчання до інтересів та потреб конкретного здобувача, а також слугує стимулюванню змін у традиційних ланках освіти та забезпеченню більш ефективного захисту різних форм освіти в умовах відкритого глобального світового освітнього простору. Разом з тим, подальших наукових розробок потребують питання щодо впровадження в Україні зарубіжного досвіду розвитку та розповсюдження неформальної освіти, формування механізмів інтеграції формальної і неформальної освіти та визнання результатів неформального навчання.

Література

1. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 року № 2145-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Посібник для тренерів неформальної освіти / [Н. Трамбовецька, О. Іванік, М. Гавінек-Дагаргулія та ін.]. – К., 2015. – 71 с.
3. Рекомендації Ради ЄС про визнання неформального та інформального навчання від 20 грудня 2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ipq.org.ua/upload/files/files/06_Biblioteka/01_Normativna_baza/01_Viznznnya_neformalnogo_navchannya/01_Mignarodni_dokumenti/council_recommendations_20_dec_2012_ukr.pdf
4. Пилконос Д. Д. Неформальна освіта: теоретичні аспекти та наукові підходи / Д. Д. Пилконос, М. О. Коваленко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. – 2016. – Вип. 29. – С. 53-60.